

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S posebnim blagoslovom

Njih Svetosti papeža Leona XIII.,

Njih Prevzvišenosti kneza nadškofa goriškega

in prečastitega generaljnega ministra celega frančiškanskega reda
vreja in izdaja

P. Stanislav Škrabec,

mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 12. zvezka.

Življenje sv. Leonarda Portomavriškega	
XIX. pogl. Čudeži po smerti. Blaženik -- Svetnik	353.
Sveti rožni venec. Žalostni del. V. Kteri je za nas križau bil.	
1. Drevo sv. križa in sad njegov v predpodobah	362.
2. Čudoviti prizori ob smerti Jezusovi	365.
3. Slava svetega križa	368.
4. Marija, žalostna mati	369.
5. Križev pot	371.
Sv. Tomaža Akvinskega Razlaganje Gospodove molitve „Očenaš.“	
29. Ako ne odpustimo svojim dolžnikom, tedi nam ne bo odpuščeno	374.
VII. Šesta prošnja: In ne vpeljaj nas v skušnjava.	
30. Kaj je skušnjava	375.
31. Skušnjav trojni vzrok. Pervi je lastno meso	376.
32. Drugi vzrok skušnjav je hudič	376.
33. Tretji vzrok skušnjav je svet	377.
34. Kako se skušnjav rešimo	377.
VIII. Sedma prošnja: Temuč reši nas hudega.	
35. Bog rešuje na štiri načine od zopernosti tega sveta	378.
Vsakdanji kruh. 12. Za mesec december -- grudun	380.
Greh	382.
Priporočilo v molitev	384.

V GORICI.

Hi!arijanska tiskarna.

1894.

Izhaja v nedoločenih obrokih. Velja cel tečaj (12 zvezkov) 70 kr.

Nekoliko slovenske slovnice za poskušnjo.

(Dalje.)

Proklitike (to je brez naglasni predlogi in pre in ne) potejajo naglas h sebi v primerih kakor: premla'dò, premla'da (dv.), premla'di; iz cè'la, iz gàr'da, iz lè'pa,¹⁾ nesla'nò, nedo'l'žàn, na dró'bnò, preka'snò, na la'hkò, na ta'nkò, preš'ibàk, preté'žàk itd. V določni obliki imajo ti in večinoma tudi drugi pridevniki vedno na prvem t. j. korenskem zlogu ' : lè'pi, lè'pa, lè'pò; dró'bni, dró'bna, dró'bnò; svi'tli, svi'tla, svi'tlò, àrd'é'ci, rúm'é'ni, zel'é'ni²⁾, bò'žji (le v zvezah: bò'žji grob, bò'žji pò't) itd. Prav tako v kratkem komparativu: lè'pši, mla'jji, mé'čji, ni'žji, ó'žji, sla'jji, ta'n'ji, té'žji, vi's'ji, vé'či itd.

7. Vedno nespremenjen na istem samoglasniku imajo naglas ' : čast'it, sàrdi't, kàrva'v, siró'v, vesé'l, àrž'é'n, dàrvé'n, košč'é'n, lan'é'n, led'é'n, les'é'n, lonč'é'n, med'é'n, mes'é'n, ovsé'n, pàrté'n, prosé'n, rož'é'n, sèn'é'n, sněž'é'n, strúpé'n, svinč'é'n, volné'n, vod'é'n; tako tudi vsi terpni deležniki na -t: izp'it, zaš'it, napét, odét, razdàrt, podpàrt, obu't, posu't itd.

8. Zaimki: tí, mí, ví, na'mi, va'mi, onò, oni', oné', ona', ta', ta', tò', tó', nj'ó' (tož.), tí'sti, ó'ni. Pred nena-glašenimi (enkliičnimi) zaimki imajo ' predlogi: na'-me, za'-te, na'-nas, za'-vas, pò'd-se, pò'-nj'o, préd'-nj'e, ó'bàn'j', va'n'j'. Vender: v mé', v té', v sé', v nj'ó', v nj'é', navadniše: va'n'j'o, va'n'j'e.³⁾

9. Števniki: dva', dvé', oba', obé', tri', pé't, šé'st, devét, desét, dva'jset, tri'deset, stò', pàr'vi, dru'gi, pàr'vič, dru'gič.⁴⁾

10. Namenilnik trajnih glagolov: bra't, kla't, pla't, pra't, sca't, spa't, sta't, zva't, àrva't, daja't, kova't, maja't, plj'úva't, ora't, sèja't, smèja't, sno-va't, kra'st, pa'st, ra'st, cvrét, drét, grét, mlét, mrét, plét, štét, trét, vrét, žrét, jè'st, lè'st,

¹⁾ To so rod. po imenski sklanji; brez predloga so se morali nagla-tati: cè'la', gàr'da', lè'pa' (prim. Bò'g, Boga').

²⁾ Pesniki rabijo semterja napačno določne pridevnike z naglasom ne-določnih, n. pr. Prešeren: „Zó davno jo pokriva grob zeléni“ t. j. zelé'ni nam. zelé'ni.

³⁾ Pa: na'-nj'ém, pò'-nj'ém, pò'-n'ji. Razloček mej pò'-nj'í in pò'-nj'o izvira iz razlike naglasa v nj'í in nj'ó'. Ker se pravi za'-nas, za'-vas, moramo iz tega sklepati, da se je govorilo negdaj tudi na's, va's (kakor še zdaj na Štajerskem) za okrajšano kranjsko na's, va's.

⁴⁾ (E)na'jst iz starega (jedàn)-na'-deset, kar se je skercilo v -na'dst, preden je imel naglas čas na poslednji zlog prestopiti; ohranil se je torej na predlogu, pa spremenil zaradi izpada naslednjih samoglasnikov v ' : -na'jst.

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XIII. tečaj.

V Gorici, 1894.

12. zvezek.

Življenje sv. Leonarda Portomavriškega.

(P. A. M.)

XIX. Poglavlje.

Čudeži sv. Leonarda po njegovi smerti.
Blaženik — Svetnik.

Bog, ki je svojega zvestega služabnika sv. Leonarda vže v življenju, kaker smo povedali, pri raznih prilikah tako očitno podpiral sè svojo milostjo, povelicati ga je hotel tudi še po smerti z mnogimi čudeži *).

Magdalena Roketa iz spoleške škofije, stanujoča v Rimu je imela štiri mesece starega sinčka. Ta vbogi otrok je bil ves posut s hrastami in tvori po celem životu, posebno glavica je bila ena sama rana. Vsakemu, kedor ga je videl, se je v serce smilil. Deset dni po smerti sv. Leonarda se je materi Magdalen v sa-

*) Čudeži, ketere hočemo tukaj naštet, so vzeti iz gotovo zanesljivih virov, kaker so: „Collezione completa delle opere del B. Leonardo da P. M. Tomo I. Vita del Beato estratta fedelmente dal processo fatto per la di Lui Beatificazione ed altri autentici Documenti. Roma 1853.“ Vita del Servo di Dio P. Leonardo d. P. M. etc. scritta dal P. Fr. Raffaele da Roma. Venezia. 1756.

njah prikazal svetnik. Ona mu poljubi roko in ga prosi, naj ji ozdravi bolnega otroka, kar ji svetnik tudi obljubi. Precej drugi dan je šla Magdalena polna zaupanja v cerkev sv. Bonaventure, da bi tam na svetnikov grob položila svojega sinčka. Zavaljo velike gnječe ni mogla priti blizu in je za to naprosila nekega moža, naj položi dete na sv. kraj. Mož je to rad storil, in v trenutku je bil otrok zdrav in čverst ter se veselo zasmel. Dali so ga materi, ki se je z največim veseljem prepričala, da so zginile vse rane, da je bila celo prej gola glava zdaj z lasmi popolnoma zaraščena.

Sestra Marija Fortunata, redovnica v Morikone je imela jako hudo bolezen. Večkrat se je kaker mrtva zgrudila na tla.

S trdnim z navejem se je nekega dne, ko je bila zopet tako se na tla zgrudila in so jo morali nesti v posteljo, priporočila sv. Leonardu in ga prosila naj jo reši te hude bolezni. Ta bolnica je svetnika vedno močno častila, ker je bil v življenju tudi njen spovednik.

Po noči se ji prikaže in jo zagotovi, da bo te bolezni sicer rešena, vendar jo bo za naprej večkrat hudo glava bolela. Tako se je tudi zgodilo.

Magdalena Romanjoli iz Zagarola je vže več mesecev terpela hude bolečine. Nepremekljivo je morala ležati v postelji brez miru in počitka; zavaljo velikih bolečin je pegostokrat takoglasno vpila, da se je daleč okrog slišalo. Slednjič se zateče k sv. Leonardu in 22. maja l. 1752 je prosila svojega moža, da jo je na mehkem vozu peljal k sv. Bonaventuri. Dve osebi ste jo nesle h grobu svetnikovemu, kjer je z obrazom do tal sklonjena pričela močno zdihovati in prositi svetnika pomoči. Svojo molitev je sklenila z besedami: „P. Leonard, jaz ne grem proč, jaz se ne vzdignem od tvojega groba, dokler ne bom zdrava!“ — Komaj je bila te besede izgovorila, je v veliko začudenje vseh pričujočih popolnoma zdravaj brez vsake težave vstala in šla vesela domov. Pa čez tri dni se bolezen ponovi in bolečine jo še veliko hujše napadejo. Skoraj bi bila vboga žena obnorela, zavaljo svoje velike nesreče. Več dni je strašno terpela. Noben zdravnik ji ni vedel pomagati, da bi bolečina vsaj nekoliko odlegla, da bi mogla vsaj nekoliko počivati. 4. junija se bolnica še enkrat z največim zaupanjem oberne k svetniku, prosi ga njegove pomoči in povzije z vodo vred majhin košček obleke, katero je svetnik v življenju nosil, in kmalu na to zadremlje. Na pol v spanju vidē

stopiti v izbo sv. Leonarda, ki je nekoliko bombaža namočil v olju svetilnice, ki je gorela pred podobo matere božje. S tem bombažem je napravil bolnici križ na čelo, ji priporočil ljubezen in češčenje matere božje in nato je zginil, ko se je bil prej globoko priklonil pred podobo preblažene Device. Tisti trenutek je bolna žena popolnoma ozdravela in njego zdravje je ostalo stanovitno. Ozdravljena je bila pripravljena ta dogodek tudi pred sodbo poterditi.

Marija Tubelli iz Džerana, dekle kakih 25 let, je bila nevede povžila precej strupene mušnice. Celih 48 ur ie terpela grozne bolečine. Več zdravnikov jo je zdravilo, vendar vsega strupa niso mogli iz nje spraviti. Bolečine niso kar nič odjenjale. Zdravniki so obupali nad njenim ozdravljenjem. Vidoma je šlo h koncu njeno življenje. Domači gospod župnik Dominik Perelli in duhovnik Frančišek Poci (Pozzi) sta vmirajoči na strani stala. Okolu štirih zjutraj se župnik spomni, da ima doma košček obleke sv. Leonarda. Berž gre ponj in ko pride nazaj, vpraša bolnico, je li poznala sv. Leonarda, in ko mu je ona prikimala, ji župnik reče: „Dobro, glej, tukaj sem prinesel košček njegove obleke. Zaupaj! in ako milost zadobiš, bomo vse to popisali in v Rim poslali.“ Župnik je na to ta kos obleke na drobce raztergal, vsi pričujoči so molili tri „Česčena si Marije“ v čast preblažene Device in en „Oče naš“ k sv. Leonardu; na to je dal župnik bolnici na vodi izpiti te koščke obleke. Ko je vže skoraj vmirajoča to povžila, je ostala pet minut kaker zamaknjena in na to je rekla župniku z močnim in razločnim glasom: „Zdaj sem zdrava, ne čutim nobene bolečine več, pojdite k počitku“. Vsi so se skupaj zahvalili Vsemogočnemu za tisto veliko milost. Drugi dan je to popolnoma ozdravljeno dekle povedalo, da se ji je takrat, ko je bila kaker zamaknjena, prikazal sv. Leonard, ki ji je rekel, da jo je prišel ozdravit po božjem povelju; opominjal jo je, naj bo vedno vdana v božjo voljo in vedno goreča častivka matere božje in na to je izginil. Vse to se je zgodilo v avgustu l. 1785. Zdravnik gospod Janez Džentileca, omenjena dva duhovnika, kaker tudi dekle samo, so ta dogodek pred sodbo v prisego poterdili.

Angela, žena Andreja Mikeletti iz Nerole v sabinski škofiji, je imela hčerko, Marija Antonija po imenu. Ta je bila ravno kar prestala hudo bolezen, namreč koze, ketere so ji pa pustile te slabe nasledke, da so ji ostale noge vse ključene, tako da se še

vzdigniti sama ni mogla. Na praznik svečnice, l. 1777, se je prav goreče priporočila sv. Leonardu in drugi dan je bila popolnoma zdrava.

Duhovnik Angelj Manni iz Ternija je vže več mesecev terpel hude bolečine v persih. Poskušal je razna zdravila, posvetoval se z mnogimi zdravniki, pa nobena človeška pomoč mu ni mogla pomagati. Sam je spoznal, da se mu bliža smert. — Vender je ozdravel na ta čudežni način. Ko je nekega dne od velikih bolečin skoraj omagal in zdihoval, so mu dali njegovi domači košček rutice sv. Leonarda. Z velikim spoštovanjem je ta duhovnik to sprejel, položil na svoje persi in se nekoliko naslonil na posteljo. Ko je nekaj časa tako slonil, se mu je zdelo kaker da čuti neko roko na čelu in da sliši glas, ki mu zapoveduje, naj vstane. Berž vstane in popolnoma zdrav hodi po izbi ter veselo govori: „Ozdravljen sem, P. Leonard me je rešil bolečin.“ Enako je tudi pričal pred sodbo.

Marija Magdalena Pallari iz Pergole je imela tako otekle noge, da je mogla le z velikim trudom in terpljenjem hoditi. Osem let je vže terpeła te bolečine, kar se spomni mogočnega priprošnjika pri Bogu sv. Leonarda. Peš, čeravno težko, je šla h grobu svetnikovemu in vže, ko je tam molila, je izginila vsa oteklina in bolečina, tako da se je lahko in veselo vernila domov.

V Torriju je žena Antona Lepori terpela nepopisljive bolečine. Kedor jo je tako terpeti videl, vsaki je mislil, da mora kmalu vmreti. Neka pobožna prijateljica ji je svetovala, naj položi košček obleke sv. Leonarda na tisto mesto, kjer jo najbolj boli, in glej! v trenutku je bolečina odjenjala. Ko je ta žena kmalu na to tisto svetinjo nekam založila, so se bolečine zopet ponovile. Skerbno je iskala zljubljeni košček svetnikove obleke in ko ga je našla, ga je zopet na najbolj boleči kraj života položila in v veliko začudenje vseh je bolečina vselej odjenjala, kolikerkrat je tako storila. Odslej je bolnica ta košček obleke vedno pri sebi imela in nobene bolečine ni več čutila.

Klara Frančiška Tuani redovnica v samostanu sv. Klare v Sarcani, je vže več let terpela neko raku podobno bolezen na levī nogi. Zdravniki so rano obrezavali in žgali, ali bolezen se je le hujšala in bolnici, ki je mej tem postala opatinja, delala velike težave, tako, da nazadnje še hoditi ni več mogla, ker je bila rana tako globoka, da se je vže kost na nogi videla. Ker zdravniška pomoč ni mogla nič opraviti, se je pobožna redovnica z velikim

zaupanjem zatekla k sv. Leonardu. V goreči molitvi se ma je priporočila in preden je šla spat, si je na rano privezala košček rutice, katero je v življenju rabil svetnik. In celo noč je dobro spala, kaker že dolgo ne, in zjutraj brez vsake rane popolnoma zdrava vstala.

V mestu Akvila je nekega triletnega dečka, vnuka duhovnika Venancija, napadla huda merzlica. Stariši kaker tudi omenjeni stric so bili silno žalostni, ko so videli tega ljubeznjivega otroka vže skoraj vmirati. Pobožni duhovnik priporoči otroka sv. Leonardu in obljubi, ako svetnik dečku zdravje sprosi, to milost očitno pričati in razglasiti. Na to izmoli tri očenaše v čast svetniku in blagoslovi sè svetinjo svetnikovo vmirajočega dečka. Glejte čudo! bolni otrok naenkrat odpre oči, začne glasno govoriti, prosi jedi in se zdrav sam na posteljici vzdigne. In ostal je tudi zanaprej trdnega zdravja. Stric je vso to dogodbo očitno razglasil, kaker je bil obljubil.

Konštancija Marija Salvatori, benediktinka v samostanu Annuncijate v Mateliki, je terpela neznosne bolečine posebno v glavi, tako da je kaker zmešana hodila po samostanu in pri najmanjšem ropotu jo je strašno zbolelo v glavi. Le po óerlah se je težko premikala in zraven tega je terpela tudi velike bolečine v želodcu. Vzrok njene bolezni je bil ta, ker se je bila enkrat, ko je odpirala neko okno močno na glavo vdarila in drugikrat ji je neka težka reč ravno na glavo padla. Zdravniki ji niso vedeli pomagati. Mej tem so pa tudi v Mateliko dobili naznanilo, da je v Rimu vmerl sv. Leonard. K njemu se je ta vboga redovnica zaupno obrnila in ga prosila pomoči.

Njen brat v Rimu ji je preskerbel kos svetnikove obleke, keterega je precej položila na ušesa. Zakaj ravno to ji je delalo največe bolečine, ako je slišala kak ropot. Komaj je to storila, se ji je precej zdelo, kaker bi mravlje lezle po njenem čelu in šestisto ura je bila rešena vse bolečine.

Don Karlo Karpano iz Viličina, milanske škofije, je skozi 10 let vsako pomlad in kederkoli je bil na popotovanju, čutil hude bolečine v gerlu. Poskušal je razna zdravila, toda brez vspeha. Ko je pa slišal o svetosti Leonardovi in o velikih milostih, ketere Bog po njem deli, je sklenil brati življenje svetnikovo in je tudi pričel to pobožno branje začetka februarija l. 1736. Ravno ta čas ga je njegova stara bolezen hudo nadlegovala. Mej branjem pa je dobil toliko zaupanje v priprošnje tega

svetnika, da je pokleknil in ga pomoči prosil. In kaker bi mi-gnil, je odnehala bolečina in v njegovo največe veselje se ni več vernila.

Katarina Karočina iz Dženove je bila vže 12 let hudo bolna. Pogostokrat je po celih dvanajst ur ležala v nezavesti; večkrat je bila vže blizu smerti. Zdravniki so leto za letom poskušali raznoverstna zdravila, toda brez vspeha. V januarju l. 1752 se je tej bolezni pridružil hud glavobol in bljuvanje kervi, kar je bolnico spravilo do roba groba. Katarina je spoznala, da za njo ni več človeške pomoči. Z velikim zaupanjem se tedaj oberne k sv. Leonardu in ga prosi, naj ji dobi pri Bogu sè svojo mogočno priprošnjo ljubo zdravje. Priskerbela si je košček svetnikove obleke in komaj se je doteknila te svetinje, vže je bila ozdravljena. Čversta in terdna je sama zapustila posteljo in očitno pred sodbo poterdila dobljeno milost.

Elizabeta Notarantenijo Morelli iz Arpina je vže dve leti terpela silne bolečina v kolenih. Sama tudi enega koraka ni mogla storiti, le od drugih podpirana se je mogla z velikim trudom nekoliko premikati. V februarju l. 1762 so postale bolečine skoraj neznosno. Goreče je prosila sv. Leonarda, naj ji sprosi od Boga polajšanja. Nekega dne je dobila majhino svetinjo našega svetnika in precej ko jo je položila na kolena so izginile vse bolečine.

Ana Viktorija Marketti, gojenka v samostanu „dei Santi kvattro Koronati“ v Rimu je tri leta zaporedoma terpela razne bolezni, posebno jo je večkrat napadla huda merzlica, ki je včasih tri, tudi štiri mesce trajala in jo tako oslabila, da se je bilo bati za njeno življenje. 15. oktobra l. 1751 jo zopet napade z nenavadno silo. Kar z nobeno rečjo se ni dala vstaviti, tako da je bila res vsmiljenja vredna. Merzlici so se pridružile še druge hude bolezni. Strašno jo je bolela glava in persi, da ni mogla skoraj nič jesti, ne spati. Pogostokrat se ji je mešalo v glavi in hudi kerči so jo vili. Noge so ji bile kaker mertve, da se sama kar nič geniti ni mogla. Vže osem mescev je bilo to vbogo dekletce v tem žalostnem stanu. Na praznik Marijinega vnebovzetja, ki je bil l. 1752 11. maja, pa je bila dobila pismo od svojega spovednika P. Martina iz Valekorze, frančiškana v samostanu sv. Bonaventure, ki jo je spodbujal, naj se sè vsem zaupanjem zateče k sv. Leonardu. Ana Viktorija je z veseljem pozdravila ta dobri svet svojega spovednika.

Vzela je v roke podobico sv. Leonarda in se mu začela prav preserčno priporočevati. Na to se je s podobico doteknila tudi svojih nog in precej je bila vsa prešinjena od terdne vere, da bo zdaj gotovo zdrava. Precej poprosi redovnico, ki je bila pri njej, naj ji prinese obleko. Sama se obleče, vstane s postelje popoluoma zdrava in kar je še bolj čudno, s prenovljenimi močmi, krepka in čversta. Urno teče po hodnikih samostana ter vsa iz sebe od prevelicega veselje pripoveduje redovnicam in svojemu spovedniku čudežni dogodek. Lahko si mislimo, kako veliko je bilo stermenje domažega samostanskega zdravnika Frančiška Paracanija, ko je prišel drugo jutro obiskat to učenko in jo vso spremenjeno, zdravo in veselo našel. Da bi se še bolj prepričal o njenem zdravju, je zapovedal, da ne sme nobenih zdravil jemati in ravno tisto jed uživati, ravno tista opravila opravljati, kaker druge učenke. Vender njeno zdravje je ostalo terdno in stanovitno.

Sinforoza Betti iz Leprinjano, žena Aleksandra Peca (Pezza), se je januarja l. 1787, ko je šla iz očetove hiše v Čivitello, v nekem gojzdu spoteknila in prav nesrečno padla v ternje, kjer si je precej ranila nogo. Čeravno ji je kri tekla, je šla vender svojo pot naprej in tudi doma se ni dosti zmenila za to prasko.

Toda desna noga ji je kmalu začela otekati, rana se je vnela in se pričela gnojiti. Bolečina je bila vsak dan hujša in tudi smrad neznosen, ker je pričela tudi kost gnjiti. Zdravnik je kar naravnost povedal, da je ta bolezen neozdravljiva, vender ker od velikih bolečin skoraj ni mogla več prestajati, je šla meseca julija l. 1788 v Rim, da bi ji tamkajšnji zdravniki kaj pomagali. Pa tudi ti so ji povedali, da se taka rana ne da več ozdraviti in kar so poskusili, ni nič pomagalo. Vdana v voljo božjo je šla nazaj domov. Meseca septembra l. 1789 pa je prišla v spremstvu veke pobožne ženske zopet v Rim. Prosila je, da so jonesli v cerkev sv. Bonaventure h grobu našega svetnika sv. Leonarda. S polnim zaupanjem se mu je priporočila in ker ni mogla dosti moliti, je vedno le zdihovala: „O ljubi svetnik, sprosi mi ozdravljenje moje noge.“ Kmalu je čutila, da bolečina odnehuje, da še celo sama je mogla iti iz cerkve v hišo, kjer je prenočila. Celo noč je dobro in mirno spala ter šla zjutraj v svoje rojstno mesto Leprinjavo. Tamkaj še le je zapazila, da je noga popolnoma zdrava, rana zaceljena in z novo kožo pokrita.

Zadnja dva omenjena čudeža je poročevalec predložil kon-

gregaciji sv. obredov. Ta skupščina je na to ta dva čudeža po trojnem najnatančnejšem preiskovanju kot prava čudeža poterdila in 2. avgusta l. 1795 ju je tudi kot taka poterdil papež Pij VI. in sicer se je to zgodilo z veliko slovesnostjo. Sv. oče papež je šel sam zjutraj omenjenega dne v samostan sv. Bonaventure. Najprej je v samostanski cerkvi bral sv. mašo in na to je podpisal poterdilno pismo v ravno tisti celici, kjer je vmerl sv. Leonard. Vže kmalu po smerti sv. Leonarda sta florentinski nadškof in rimski kardinalj-vikar natančno preiskala njegovo življenje. Do l. 1773 je bil tako imenovani promotor fidei, vže preiskal vse spise svetnikove ter jih našel vse v lepem soglasji z naukom sv. cerkve. V treh sejah je bila kardinaljska kongregacija prisodila Leonardu vse čednosti v najvišji stopinji in ta sklep kongregacije je papež Pij VI. 16. februarja l. 1792 poterdil. Leta 1796 je sv. kongregacija v seji od 21. februarja sklenila, da se sme Leonard prišteti mej zveličane in 19. marcija l. 1796 je papež Pij VI. izdal apostoljski dekret: „Tuto procedi posse.“ 14. junija l. 1796 je bilo papeževo pismo, v katerem je bil Leonard mej zveličane prištet, slovesno razglašeno. V vseh redovnih cerkvah frančiškanskih se je praznovala slovesna tridnevnicca. Sv. ostanke zveličanega so prenesli v kapelico sv. Frančiška v samostanski cerkvi Sv. Bonaventure. Tako je tedaj ta veliki služabnik božji dosegel na zemlji čast altarjev. Vedelo se je pa vže takrat, da ni daleč tisti dan, ko ga bo sv. cerkev tudi mej svetnike prištela in ga vsemu katoliškemu svetu v češčenje priporočila. Neprenehoma so se godili čudeži na pripriprošnje Leonardovo in sv. cerkev je pričela novo obravnavo in preiskovanje v ta namen da bi zveličanega Leonarda slovesno mej svetnike prištela. Natančna preiskava se je godila posebno glede naslednjih dveh čudežev.

Lavra Kardelli je v štirinajstem letu svoje starosti zgubila svoje stariše in od tega časa naprej je živeła v zavodu mendikantinj v Rimu. Nekega dne l. 1794 jo je pri tkanji snovavnica tako silno sunila v persi, da je kri iz sebe vergla. Razne druge bolečine v persih, hud kašelj, pogosto bljuvanje jo je zelo oslabilo; vsak je mislil, da ima sušico. Poslali so vbogo deklico v drugi kraj in res ji je bila sprememba zraka prav vgodna. Ko se je pa l. 1795 zopet vernila v zavod, jo je bolezen vnovič napadla. Vsa je bila močno otekla, le malo je mogla vživati in večkrat so jo silne slabosti napadale. Petnajst mescev je bila

vže preživela v tem tako žalostnem stanu. Učiteljici Marjetī Rubbi se je ta učenka v serce smilila in zato ji je priporočila, naj pri Bogu pomoči išče in v ta namen opravlja devetdnevnicu v čast sv. Leonarda Lavra je prav rada slušala dobri svet pobožne učiteljice. Pri svoji postelji je imela podobo svetnika in z veliko pobožnostjo je pričela devetdnevnicu. Od začetka ni čutila nobenega polajšanja, da celo močno se je shujšala njena bolezen, ko je bila na vodi vzela majhin košček svetnikove obleke. 31. marcija l. 1796 je o polnoči opravila svojo navadno pobožnost v čast sv. Leonarda in kmalu na to zaspala. V spanji pa se ji prikaže svetnik in jo vpraša, ali ga pozna? Na to jo malo okrega, ker je imela tako malo zaupanja v njegovo pomoč, jo prime za roko in ji zapove vstati. Bolnica se zbudi in na svoji strani vidi svetnika, kateri ji je dal poljubiti sv. križ, ji vnovič ukazal vstati in nato je zginil. Lavra ga je slušala. Berž je poklicala eno svojih tovarišic, ketera jo je pa hotela zopet nazaj v posteljo spraviti, ker je mislila, da je le velika bolečina bolnico prisilila, da je šla iz postelje. Toda srečna Lavra se je temu na vso moč vstavljala in pripovedovala, kakošno prikazen je imela. V dokaz, da je popolnoma ozdravljena, je urno in krepko začela gori in dolu po izbi hoditi. Vse se je temu čudilo in vsi so Boga hvalili. — Drugi čudež se je zgodil v Carigradu l. 1850.

Elizabeta Buzuro iz Carigrada doma, silno krepka žena, je nekega dne na desni persni strani zapazila majhino oteklino, ketera ji pa ni prav nobenih bolečin napravljala. Pa čez nekaj mesecev je bila ta oteklina vže precej večja, črna in si'no boleča. Od velikih bolečin Elizabeta ni mogla več vzdigniti svoje desne roke. To je terpelo skoraj dve leti. Zdaj še le je poprašala zdravnike, pa je bilo prepozno. Oni so ji povedali, da je bolezen neozdravljiva, ker je pričel vže rak razjedati njene persi. Nesrečna žena je bila pripravljena prestati vse, tudi najhujše zdravniške operacije, toda mož tega ni hotel privoliti, ker je imel malo upanja, da bi se posrečilo. Elizabeta je bila vže blizu smerti. Po božji previdnosti pa se je bilo zgodilo, da ji je njen spovednik prinesel košček habita, ki ga je nosil v življenju sv. Leonard. S terdnim zaupanjem je ona ta košček sukna položila na svojo rano. Ko se je po kratkem spanju prebudila, je bila njena rana popolnoma zaceljena. — Pervi čudež je poterdil papež Gregorij XVI. 17. marcija l. 1839 in drugi papež Pij IX. 2.

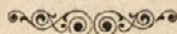
avgusta l. 1866. Z največo slovesnostjo pa je ranjki sv. oče papež Pij IX. 29. junija l. 1867, ko se je bilo v veličastni cerkvi sv. Petra k prazniku zbralo na stotine škofov iz vseh krajev sveta in na tisoče ljudstva, ob enem s 23 svetimi marterniki in spoznavavci tudi Leonarda Portomavriškega prišel mej svetnike.

Sv. Leonard, za nas Boga prosi,
da postanemo vredni obljub Kristusovih!

M o l i m o.

O Bog, ki si bl. Leonarda tvojega spoznavavca s čudovito svetostjo in nezmagljivo močjo govora obudil, da je z oznanjevanjem sv. evangelija omehčaval terdovratna serca grešnikov; dodeli, da po njegovih prošnjah dosežemo solze prave pokore, katerih ne moremo pretakati zavoljo terdobe svojega serca.

Po Gospodu našem Jezusu Kristusu. Amen.*)

Sveti rožni venec.

Žalostni del.

V.

Keteri je nas križan bil.

Ondi so ga križali. (Jan. 19. 18.)

1. Drevo sv. križa in sad njegov v predpodobah.

a). Ko je patriarha Jakoba oče njegov Izak blagoslovil, razserdil se je njegov brat Ezav, ter je pretil, da ga umori. Zato je pobegnil Jakob iz očetove hiše ter šel v Haran k svojemu

*) Pri tem življenjepisu so se rabile naslednje knjige :

Leben des heil. Leonard von Porto Maurizio, apostolischen Missionärs aus den Franziskaner-Orden von P. Leonardus W. O. S. Fr. Innsbruck 1869.

Vita del servo di Dio P. Leonardo da Porto Maurizio. Dal P. Fra Raffaele da Roma. Roma 1754.

Lebensreibung des sel. Vater Leonhard da Porto Maurizio apost. Missionärs Franciskaner Ordens. Aus dem Italianischen in Deutsche übersetzt durch einen Ordensmann der Krainerischen Franziskaner-Provinz. Laibach 1798.

ujcu Labanu. Na popotovanju je moral prenočiti pod milim nebom. „In je znesel vkup kamene, in jih je pod glavo dejal, in tamkaj je zaspal. In v spanji je videl lestev, ki je na zemlji stala in z verhom do nebes segla; tudi je videl angelje božje, ki so po njej gori in doli hodili; in Gospoda na lestvi slonečega, ki je rekel k njemu: Jaz sem Gospod, Bog Abrahama tvojega očeta, in Bog Izaka; to zemljo, kjer spiš, bom tebi dal, in tvojemu zarodu in tvoj zarod bodi kakor prah neštivilen, in ti se boš razširil proti zahodu in vzhodu, proti severu in jugu, in v tebi in tvojem zarodu bodo blagoslovljeni vsi narodi zemlje.“ (Moz. I. 28, 11, 19).

Jakobova lestvica je po razlaganji svetega Bazilija podoba občevanja mej nebom in zemljo, je slika zveze mej Bogom in ljudmi, je znamenje svete vere. V stari zavezi so bili mej Bogom in ljudmi posredniki milosti angelji; zato je videl Jakob angelje po nebeški lestvi gori in doli hode. Ker pa angelji niso mogli človeka oprostiti od greha in pripeljati v sveti raj, zato je poslal Bog edinorojenega sinu, da se izpolni vse, kar je bilo obljubljeno Jakobu. Zakaj Jezus Kristus, pravi sin Božji, pa tudi pravi človek iz Jakobovega rodu, je tisti obljubljeni potomec njegovega zaroda, po katerem imajo blagoslovljeni biti vsi narodi zemlje; on je postavil križ mej nebo in zemljo kot nebeško lestvico; kot posredovalec mej Bogom in človekom je nastavil tron sredi zemlje; on kraljuje s križa doli na sever in na jug, na vzhod in na zahod; s križem je sklenil zavezo mej Bogom in človekom.

b). Če sta pri starih narodih stopila dva v zavezo, če sta sklenila pogodbo, šla sta na kako višino, ter s prisego poterdila določeno pogodbo; v znamenje, da bi smerti kriv bil tisti, kedor bi lehkomišlno prelomil pogodbo, sta zaklala jagnje, ter darovala Bogu. — Ko je Bog sklenil zavezo z Izraeljskim ljudstvom po Mojzesu na gori Sinai, je naznanil Gospod sam pogoje te zaveze, ker je v gromu in blisku dal deset zapovedi, Izraeljci pa so obljubili, da bodo kot ljudstvo božje zvesto izpolnjevali zapovedi, ter so zapečatili zavezo s žertvami, ki so je darovali jedino-pravemu Bogu. Mozes je poškopil ljudstvo s kervjo žertvovanih živali, rekoč: „To je kri zaveze, katero je storil Gospod z vami čez vse te besede.“ (Mos. II. 24, 8).

Kaker je stara zaveza bila sklenjena na kervi, tako je nova zaveza morala biti zapečatenjena s kervjo; toda ne zapečatenjena s

kervjo kozlov in ovnov, niti goved in ovac, marveč s kervjo Sinu Božjega. Kri darilnih živinčet ni mogla očistiti človeka grehov; ko je pa Sin Božji ko darilno jaguje na Kaljavariji preli kri za grehe sveta, odperl nam je s sedmerim prelivanjem kervi na Oljiski gori, pri bičauji in kronanji, s peterimi ranami na križu — odperl nam je studence milosti v sedmerih zakramentih; in tako smo očiščeni grehov, in posvečeni, in zmožni postali vseh dobrih del, postali smo otroci Božji in pa pravo ljudstvo Božje.

Ta nova zaveza v Kristusu, zaveza preropenja in prenovljenja v svetem Duhu po Kristusu obsega celo človestvo; zato je bila kri Jezusova prelita na gori Kaljavariji, v svetem mestu Jeruzalemu — v središču takrat znane zemlje, med Evropo, Azijo in Afriko; zakaj angelj zaveze, naš srednik Jezus Kristus hoče, da pridejo k spoznanju resnice vsi narodi, da se izveličajo vsi ljudje; zato je poslal apostolje ne samo v to ali to mesto, marveč jim je dal povelje: „Pojdite po celem svetu, učite vse narode in kerščujte jih.“ Vsi ljudje naj bi bili deželni svetega terpljenja Jezusovega.

c). Nekedaj je storil Bog zavezo z Noëtom. Ker je bil Noë jedini pravični človek na svetu, rešil ga je Bog v barki vesoljnega potopa. V znamenje, da nič več ne bo tacega potopa, pa je naredil Bog mavrico na nebu. (Mos. I. 9.) — Kaker je mavrica na nebu z n a m e n j e m i r u mej Bogom in ljudmi, tako je križ mej nebom in zemljo znamenje, da je Kristus srednik mej Bogom in ljudmi; zakaj križ je sredstvo, ki vleče neto doli in vzdiguje zemljo gori; križ je znamenje miru in zanesljivo poroštvo, da nas nebeški Oče ne bo vničil zaradi grenov, temuč, da bo odpustil spokornemu grešniku zavoljo zasluženja Jezusovega.

d). Bog je zasadil sredi raja d r e v o ž i v l j e n j a, s tem namenom, da bi človek vživaje sad tega drevesa dosegel nevermerjoče življenje. Nam pa, ki smo pregnani iz raja zaradi greha, nam je zrastle drugo d r e v o ž i v l j e n j a, namreč les svetega križa; sadove tega drevesa vživamo v svetih zakramentih, zlasti v zakramentu svetega rešnjega telesa; tukaj smo mi deželni zasluženja terpljenja Jezusovega, zakaj, kedor vredno prejema zakrament sv. rešnjega telesa, ta si oživlja dušo za večno življenje. (Jan. 6, 52).

e). V večni spomin oslobojenja iz egiptovske sužnosti so morali judje praznovati po Božji naredbi vsako leto velikonočni

praznik — pasha — in sicer tako: Vsaka družina naj zakolje velikonočno jagnje; to mora biti samec, brez napake, leta star, mora se peči pri ognju, križem naboden. (Mos. II. 12.)

Kaker je oslobojenje Izraelcev iz Egipta predpoda našega odrešenja od greha, tako kaže velikonočno jagnje na Jezusa. — On je pravo jagnje Božje, na njem so dopolnjena vsa prerokovanja, izpolnjene vse predpode v stari zavezi; in da doverši podobo velikonočnega jagnjeta, dal se je ravno ob P a s h i (veliki noči) križem na les pripeti in umoriti za grehe sveta. — Jezus, pravo velikonočno jagnje, brez kake napake, brez vsakega madeža, je vmerl v cvetoči starosti na sramotnem križu na Goljgati ravno takrat, ko so na nasprotni tempeljski gori Moriah klali velikonočna jagnjeta. Ker nam je pa to jagnje, Jezus Kristus, zveličar sveta, pridobil se smertjo na križu polno odrešenje, zato so jenjale vse predpode, vsa prerokovanja nehala; zato se je pretergalo zagrinjalo v tempelju od verha do tal; resnica je nastopila predpode so odstopile. Nova zaveza je zapečaten s kervjo Kristusovo; stara zaveza, priprava za novo, je končana.

2. Čudoviti prizori ob smerti Jezusovi.

Ko je šel Jezus zadnje leto svojega učenja na velikonočni praznik v Jeruzalem z učenci, napovedal jim je, da bo to veliko noč vmerl. Rekel je učencem: „Glejte! gremo gori v Jeruzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano od Sinu človekovega po prerokih. Izdan bo namreč nevernikom, in zasramovan, in bičan, in zapljuvan, in potem ko ga bodo bičali, ga bodo vmorili.“ (Luk. 18, 31. d.)

Malo dni po tem, na v veliki petek, se je vse tako godilo, kaker jim je napovedal. — Sv. Gregor meni: Jezus je napovedal učencem svoje terpljenje in smert, češ, da bodo manj prestrašeni, keder se bo vse to godilo. Toda ta prorokba in spolnjenje je ravno jasen dokaz temu, da je Jezus prostovoljno prevzel vse terpljenje, in da je bil poslan od Boga.

Božjo natoro Jezusa križanega spričnjejo tudi čudovite prikazni v naravi.

a). Od šeste uro do devete, to je po naše od poldne do treh popoldne, je nastopila čudna tema, kaker je bila ne-

kedaj v Egiptu. Mojzes namreč poroča (II. 10, 23.) „da je taka strašna tema bila tri dni, da človek človeka ni videl.“ Tema ob smerti Jezusovi je bila tudi čeznaravna; zakaj takrat je bila polna luna, in pri polni luni ni mogoče, da bi sonce merknilo, in pri navadnem merknjenju so zatemnjeni posamezni kraji, takrat pa je bila temna cela zemlja, kaker priča evangelij.

„S to čudno temo je hotel Bog pokazati dušno zaslepljenost judov,“ pravi sv. Krisostom. — In sv. Ciprijan piše: Sonce je zadržavalo žarke, da ne bi gledalo grozovite krutosti na zemlji; sramovalo se je tega bogomorstva, zakrilo je žarke, naj bi razodelo svojo žalost, in pokazalo nedolžnost Gospoda in stvarnika.“

b). Ko je Jezus visel na križu, rogali so se mu judje in zasramovali ga češ: „Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati; ako je izraeljski kralj, naj stopi dol, pa bomo verovali vanj; v Boga je zaupal, naj ga zdaj reši, če ga rad ima; saj je rekel, Sin Božji sem.“ (Mat. 27, 42.) — Jezus ni stopil s križa, ni jim naredil tega veselja, ker je vedel, da mu ne bi verovali; ostal je na križu, da bi nas učil, da moramo v križih in težavah stanovitno prenašati britkosti; Jezus je ostal na križu, ker je bila volja Očetova taka, da nas reši grehov. On pa je pokazal judom, da ni prisiljen, da terpi prostovoljno na križu; on jim je pokazal na drugi način, da je Gospod vsemu, zakaj zadnje besede Jezusove so bile izrečene z močnim glasom. „Okoli devete ure je Jezus z velikim glasom zavpil: Eli, Eli! lama sabaktani.“ (Mat. 27, 46.) „In Jezus, je zavpil z velikim glasom: „Oče! v tvoje roke izročam svojo dušo.“ (Luk. 23, 46.) To po človeški ni mogoče; po tolikem terpljenju, po tolikem prelivanju kervi glasno govoriti, to premore le vsegamogočna Božja moč. Tako je pokazal, da je svojevoljno dal življenje za odrešenje sveta, ne pa prisiljen. —

In pa nasledki smerti njegove — kakšni so bili? Zagrnjalo v tempeljno se je pretergalo; zemlja se stresla; skale pokale: grobovi so se odpirali in mrtvi so vstajali. (Mat. 27.) —

c). Tempelj v Jeruzalemu je imel tri predelke; prvi oddelek je bil — dvor, to je prostor za ljudstvo; notranji del je bilo — svetišče, prostor za darovanja in za duhovnike; tretji oddelek je bilo — najsvetejše, kjer je stala skrinja zaveze. V najsvetejše je smel stopiti samo višji duhovnik, in sicer to ob spravnihih dnevih, da je škropil žertveno

kri za odpuščenje grehov, svojih in grehov ljudstva. Najsvetejša je bilo ločeno od svetišča po zagrinjalu; to zagrinjalo je bilo iz debele, nepregledne tvarine, čisto prosto obešeno, nikjer pripeto, in sicer v zapertem prostoru, tako da ga ni mogoč pretergati nikakeršen veter. In to zagrinjalo se je „pretergalo od verha do tal,“ in sicer ravno ob času večernih daritev, ravno tisti čas, ko je Jezus dokončal svojo daritev za odrešenja sveta — ali morda to ni čudež? Tempelj sam je izrazil žalost nad smertjo Gospodovo; kaker je namreč pretergal jud svojo obleko, ako mu je vmerl dragih kedo, tako se je pretergalo zagrinjalo tempeljna pri smerti Jezusovi. — Dalje pomislimo še to-le: Ko je pravi višji duhovnik Jezus Kristus, stopil v najsvetejša in posvetil z lastno kervjo nas vse, takrat je nehala stara zaveza sè vsemi predpodobami (Hebr. 10); odslej ne bo samo judom svetila luč resnice; zagrinjalo je pretergano in po milosti Jezusovi gremo vsi v svetišče otrok Božjih, v nebeško zveličanje.

d). Z razporom zagrinjala se je potresla cela zemlja; potres je segel po celi zemlji, kaker sončno otemnenje. V Niceji Bitinije se je poderlo mnogo hiš; po poročilu Plinijevem je posul ta potres dvanajst mest v Aziji. Skale so pokale: na Kaljavariji še sedaj kažejo razpoklino mej križem Jezusovim in pa levega razbojnika; poklina je široka, da bi človek šel notri, globočina nezmerna. Ob tistem potresu so počile skale na gori Aljverna v Italiji; sv. Frančišek Serafinski je prejel od angelja razodetje, da so gore Aljvernske počile ob času Kristusove smerti. Zato je imel ta svetnik posebno češčenje do Aljvernske gore, kjer je tudi v molitvi prejel petere rane. Kamen je čutil grenkobo Jezusove smerti, in da pokaže grozovito ločenje njegove duše od telesa — počila je skala. — Sv. Frančišek je pri tej skali živo premišljeval terpljenje Jezusovo. — Po pravici kliče sv. Ambrož: „O serca judovska, terja kaker kamen! skale pokaio, serca judovska pa postajajo še terja.“

e). Sredi teh čudovitih prizorov nastopi še drugi čudniši mimo prejšnjih; „Grobovi so se odpirali, in veliko teles, svetnikov, ki so spali, se je zbudilo, in so šli iz grobov po njegovem vstajenju, in so prišli v sveto mesto, in so se mnogim prikazali.“ (Mat. 27, 52, dr.). Za dokaz, da je smert res premagana, da je dano človeškemu rodu pravo življenje, je bilo prilično, da so se

pri smrti Jezusovi odperli grobovi, da se je pokazal sad njegove smerti. Ker je Kristus pervenec vstajenju, ki nam je podal sè svojim vstajenjem zmožnost vstajenja, morali so svetniki stare zaveze ostati v grobeh do vstajenja Gospodovega. — Sedaj pa so prišli spremenjeni iz grobov, oznanjevali so nevernim prebivalcem nesrečnega Jeruzalema vero na Kristusa križanega, učili so jih in oznanjevali jim sad in nasledke njegove smerti; oni so temu očeviden dokaz bili na zemlji, dokler so štirideseti dan po njegovem vstajenju šli z njim v nebesa.

3. Slava svetega križa.

Ni ga terpljenja, ki bi ga Jezus ne bil prestal; terpel je po prijateljih, ki so ga zapustili, terpel na dobrem imenu po obrekovanji zoper njega; terpel na časti po zasramovanju; terpel na imetku, ko so ga obropali obleke, in zanjo vadljali pred njegovimi očmi. — Terpel je na duši britkost, težave in strah; — terpel na telesu bičanje in kronanje s ternjem. Noben ud telesa mu ni brez bolečin; glavo mu ranja ternje, noge in roke prebadajo žreblji, serce presunja sulica. Vsi čutje so deležni terpljenja, oči — Jezus vidi pod križem jokati mater in žene; ušesa — on sliši preklinjevanje in zasramovanje; vonj (duh) — terpinči ga hud smrad v ječi; okus — podajajo mu zoperni žolč in jesih.

Vse to terpljenje, ki presega vse martre marternikov, prenaša Jezus prostovoljno in pri polni zavesti. Podali so mu na križu mirtovega vina, ki človeka omoti, da nič ne čuti; pa Jezus noče piti, on hoče terpeti pri polni zavesti.

Jezus Kristus, naš izveličar, je preterpel naj globokejše, največe bolečine na križu, in vse to z največo poterpežljivostjo in ljubeznijo do Boga Očeta in pa človeškega rodu. Ker pa je bil ravno križ tisto blagodejno sredstvo, da je bilo dopolnjeno rešenje sveta, je postal križ našemu Odrešniku znamenje njegove časti in poslavljenja. S križem si je podvergel svet, s križem je pridobil svet za nebesa. Zato bo prišel s križem ob koncu časov sodit svet. S križem smo odrešeni, s križem naj se doverši naše zveličanje, in posvečenje; zakaj križ ozdravi od grehov, križ pelje k pokori, križ vnema ljubezen, podpira čednost, ter nas druží z Bogom v Kristusu. — Križ je bil prej znamenje sramovanja, križ je po Jezusu sedaj znamenje časti in poslavljenja. — S kri-

žem so nas zaznamenjevali pri vstopu na ta svet — pri kerstu, s križem se križamo in zaznamenujemo v skušnjajah iz nevarnostih; s križem v roki se ločimo od sveta. Jezus, križani, kraljuje s križa čes nas vse, on vnema, ogreva, razveseljuje, krepča in tolaži serca vsem njemu vdanim. — Prav govori sv. Ambrož: „Jezus ponižan na križu visi, ali v veličastvu Božjem se nad križem visoko blešči.“

Slavo svetega križa znači sv. Krisostom tako le: križ je upanje kristijanov, vstajenje mertvih, vodnik slepim, pot obupajočim, palica omagajočim, tolažba vbozim, berzda za bogatine, padec za ošabneže, kazen za hudobneže; križ je zmaga nad hudimi duhovi, zmaga čez hudiča: križ je učitelj mladini, je podpora revnim, upanje obupajočim, je pristanišče poškodovanim, oče zapuščenim, zagovornik vdovam, je svetovalec pravičnim, je varih malih in glava pravičnih mož. — Samo v križu je blagoslov in sreča, samo v križu je pravi mir, zato naj se veselimo samo v svetem križu.

4. Marija, žalostna mati.

Pri terpljenju Jezusovem nesmemo pozabiti bolečin in britkosti njegove deviške matere Marije; zakaj to soterpljenje, ki je Marijino dušo napolnilo s toliko in tolikimi britkostimi, nam je dalo Marijo za milosti polno mater; ona kot pribežališče grešnikov prosi za nas pri sinu toliko bolj milostivo, koliker bolj žalostna je bila njena duša pri njegovem terpljenju.

Kar je prejela Marija od angelja pozdrav in počeščenje, od takrat je celo njeno življenje nepretergana veriga terpljenja,

Vender premišljujmo tu le tiste težave in britkosti, ki jih je terpela Marija ob času terpljenja Jezusovega.

Splošna skušnja uči, čem bolj čista, blaga in nedolžna je duša, tem večje, bolj živo je sočutje z bližnjim v sreči in nesreči, v veselju in terpljenju; tem serčneje, tem tenkeje je sočutje v bolečinah in dušnih brikostih bližnjega. Gotovo resnično je tudi, da so dušna terpljenja, čisto dušne britkosti huje in globokeje, kakor zgolj telesna terpljenja. So taka dušna terpljenja, toda taka čutijo le blage duše: so kervave kaplje, ki teko znotraj iz ranjenega serca; so solze, ki se rabirajo samo znotraj, po licu pa ne teko. In v tem se razločuje višja bolečina od nižje, samo

posyetne in telesne. Koliker višja je duša od telesa, toliko globokeje seže dušna bolečina.

Ako mislimo v duhu na čistost deviške Matere, ako si predstavljamo v sercu, s kakšno ljubeznijo je Marija ljubila Jezusa; saj je bil Jezus njen sin, pa ne samo sin, Bog in odrešenik je bil, ako si predstavljamo v duhu to mater in tega sinu. — bodemo mogli vsaj nekoliko čutiti, kakšne britkosti so prederle serce Marijino, ko se je Jezus poslovil od nje, ter se odpravil na zadnje potovanje, — na pot terpljenja. „Nobena bolečina ni bila britkejša, ker noben sin sladkejši“, pravi sv. Bernard. — To je tista britkost, ki je z njo Devica Marija dosegla oljiko marterništva, ter postala sama kraljica marternikov. — Nobena ljubezen čez ljubezen Marije, nobena bolečina čez bolečino Marije deviške matere.

Dokazana resnica je: Take duše, ki se resnično serčno ljubijo, ostanejo v zvezi tudi takrat, ko so ločene krajevno; v nesreči ljubljenca je človeku tesno pri sercu, sluti nekaj, pa ne vé kaj. — „Ko je Jezus na Oljiski gori kervav pot potil, videla je Marija v duhu njegov zabuhli obraz in napadla je tudi njo britkost, strah in trepet; le Božja moč jo je ohranila, da ni strepetala in umerla“ — pravi Katarina Emerih.

Ko so Jezusa zgrabili na Oljiski gori, zapustili so ga vsi učenci; samo Peter in Janez sta se splazila na sodniško dvorišče, da bi videla, kako bo sodba iztekla. — Janez je bil prvi, ki je Mariji prinesel glas, da je Jezus obsojen. Od tega tremtuka jej ni bilo mogoče ostati doma, z Janezom je hitela na terg, kjer so Jezusa terpinčili — bičali, zasramovali, rogali se mu, venčali za s ternovo krono. — „Njo so teple šibe, ona je čutila zasramovanje, njeno glavo je bodla ternova krona,“ pravi K. Emerih.

Ko so Jezusa s križem obloženega peljali na Kaljvarijo, premagala je britkost in strah Marijin vso deviško boječnost, hitela je na ulico, da bi videla svojega Jezusa. Sirova derhal se ji roga, jo kolne; mlad človek, ki nese žreblje, jih pomoli zaničljivo smeja se Mariji v obraz. Zdaj pride Jezus, Marija ga vidi — kakšen prizor! Ne meneč se za rabeljne, se mu približa, ga objame ter poljubi smertno bleđa. (Emerih).

Ko so Jezusa na križ pribijali, je vsak udarec kladiva zadel njeno serce. Ko je Jezus s križa razglasil svojo oporoko, in izročil Janezu naj dražje, kar je imel na zemlji, svojo deviško

mater z besedami. „Glej, tvoja mati“ in materi mesti sebe Janeza: Žena, glej, tvoj sin — ali morda ni žalosti pokalo materino serce? — Kaj bi še le rekli o terpljenju Marijinem, ko je videla Jezusa vmirati na križu — ljubeznjivo serce prebodeno — ko je sprejela v naročje mrtvo truplo svojega božjega sinu, vse v ranah, s ternovo krono na glavi!

Verh tega terpljenja, ki ga je prestala Marija z Jezusom vred, je tlačila njeno serce še bolečina izvirajoča iz sočutja do judov. Ona je gledala naprej in videla, da se spolnjujejo vse napovedi prerokov; vse gorje, ki ga je izrekel Jezus čez jude, vse se bo zgodilo. Ona judov ni sovražila, pomilovala je njih slepoto in oterpnjenost; molila je z Jezusom: „Oče, odpusti jim, saj ne vejo, kaj delajo.“ — Sè zgubo edinega sinu je obžalovala tudi pogubo in zaverženje judovskega naroda; njih zaslepljenje, ki jih je pripeljalo do tolike grozovitosti. — Mariji veljajo besede preroka Jeremije: „O vi vsi, ki greste mimo, pomislite in glejte, če je kaka bolečina takšna, kakeršna je moja bolečina.“ (Jer. Žal. 1, 12.)

5. Križev pot.

Pri vseh jutrovskih narodih, tako tudi pri Judih je bila šega in je še sedaj, da posvečujejo kraje, kateri so znameniti po kakem važnem dogödku. Po vsej pravici si moremo in moramo misliti, da je presveta Devica Marija z apostolji vred pohajala in obiskovala in počesčevala po vnebohodu Jezusovem kraje, kateri so bili zaznamovani s terpljenjem našega Gospoda Jezusa. Kaker je Marija spremila Jezusa na Goljgato, tako je pozneje, telesno ločena od njega, našla sladko tolažbo v tem, da je obiskovala kraje, ki so bili posvečeni z njegovo kervjo. In ker so verniki posnemali zgled deviške matere ter so od blizu in daleč hiteli obiskavat tiste posvečene kraje, naj bi se bolj živo spominjali prečudne ljubezni našega Odrešenika — tako je nastala ščasoma pobožnost sv. križevega pota.

Pervotno je bilo samo dvanaajst postaj; sedaj jih imamo štirinajst, ker so dovezeli še snemanje s križa, in položenje v grob. — Ako nastopimo v duhu to pot, ki jo je šel Kristus pred nami, najdemo devet teh postaj v ozidju Jeruzalemskega mesta; p e r v o tam, kjer je bil Kristus obsojen na smert v Pilatovi hiši. Ta Pilatova hiša je sedaj palača tur-

skih glavarjev ter je nepristopna, pobožni kristijani ne morejo v vanjo dohajati zaradi mnogoverstnih zadržkov. — Kakih d v a j s e t korakov od prve postaje je tisti kraj, kjer je bil Jezus prepuščen judovski derhali za križanje in tukaj je druga postaja. T r e t j a je tam, kjer je Kristus pervikrat padel pod križem. Štirideset korakov naprej se pride do ulice, ki se steka na žalostno pot; po tej ulici je prišla Marija in srečalo Jezusa — vojaki in derhal so jo nazaj pehali in odganjali. Tu je č e t e r t a postaja; — v prejšnjih časih je stala ondi cerkev imenovana cerkev B l a ž e n e D e v i c e ž a l o s t n e.

Šestdeset korakov od ondi, na podnožju homca, ki gre na Golgato, je p e t a postaja. Tukaj se je Jezus spoteknil in omagoval od terpljenja. Rabeljni so prisilili Simona Cirenejskega križ nesti mesti Jezusa. Ako se gre kakih osemdeset korakov naprej se pride do š e s t e postaje; tu je stala nekadašnja hiša Veronikina. Še kažejo mesto, kjer je pogumna žena prederla skozi množico do Jezusa, pokleknila predenj, snela raz glavo ogrinjalo ter mu kervavi obraz obrisala. In iz hvaležnosti jej je Jezus vtisnil svojo podobo na ruto. Kakih sto korakov od hiše svete Veronike so sodna vrata, skozi kterata so vodili hudodelnike na Kaljavarijo v smert. Od sodnih vrat do mesta, kjer je Jezus drugič padel pod križem, je kakih osemdeset korakov; tukaj je s e d m a postaja.

O s m a postaja je od prejšnje okoli trideset sežnjev; to je kraj, kjer je Jezus govoril z Jeruzalemskimi ženami, ki so jokale nad njim in jih opominjal, naj jokajo nad seboj in nad svojimi otroci.

P o t, ki jo je šel Jezus od tukaj naprej na Kaljavarijo, dela d e v e t o postajo, ki je sedaj s hišami zazidana; potnik mora iti po drugi poti na sveto goro, in ta je od tukaj kakih pedeset korakov dolga.

D e s e t a postaja in štiri poslednje so v cerkvi svetega groba; ta obsega kraj, kjer so Jezusa slekli in sè žolčem napojili; mesto kjer je bil na križ pribit zè žreblji; Kaljavarijo, kjer je vmerl na križu; in pa grob, kamer je bil položen. Na desno pri vhodu v cerkev je Kaljavarija.

Kaljvarijo (Golgato) pa si moramo misliti ne kot visoko, težko pristopno goro; to je le nadaljevanje vzviševajoče se višine. Sedaj je Kaljavarija skala, ki se vzdiguje dvajset črveljev od tal cerkve, kjer so bili prej verti Jožefa Arimatejskega. Dvoje

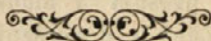
štenge, po 21 stopnjic, peljejo do verhunca. Verhunec je predelan na dve kapeli; kapela na desni je na tistem kraji, kjer je bilo Jagnje Božje na križ pribito, to kapelo imajo katoličani; druga kapela je tam, kjer je Kristus na križu vmerl, — to pa imajo Gerki. V obeh teh kapelah spominjajo goreče sreberne lampice na skrivnost svetega kraja po noči in po dnevi; tla so vložena z dragocenim mozaikom in marmorom. Tam, kjer je bil križ vsajen, je izdolbena luknja v skalo, in čez votlino je altar postavljen; kedor hoče v to votlino pogledati, mora se pod altar do tal pripogniti. Blizu te votline je razpočena skala, jedna tistih, ki so pokale ob smerti Jezusovi. (Geramb, I. 292.)

Za obiskovanje tu naštetih svetih krajev v Jeruzalemu so podelili rimski papeži v starih časih vernim kristijanom jako obilne odpustke, kaker je to blizu sploh znano. Ravno tako znano je, da se morejo ti odpustki dandanašnji dobiti z jako malim trudom povsod, kjer so znamenja svetih postaj križevega pota v ta namen veljavno blagoslovljena. Veselo je, da se najdejo pri nas že blizu po vseh cerkvah.*)

MOLITEV.

S polnim zaupanjem gledamo na sveti križ. O Jezus! prosimo te pri tvoji kervi in smerti, odpusti nam grehe! Po zasluženji svojega terpljenja nas krepčaj v nadlogah in britkostih. Tvoja smert nam bodi nagib, da živimo samo za tebe. Jezus tebi živim, tebi vmerjem, tvoj sem živ in mertev. Tako hočem misliti, tako govoriti, tako delati celo življenje; na zadnjo uro izročim tebi svojo dušo. — Amen.

P. L. H.

*) Natančnša razprava o zgodovini sv. križevega pota bi bila za večino naših bravcev pretežavna, preučena. Ako se hoče kje nov križev pot postaviti, pa vedo vsi duhovni gospodje, da se imajo obrniti do bližnjega frančiškanskega samostana in tam morejo tudi pozvedeti, kakšen prav za prav mora biti križev pot in kaj je vse potrebno, da se veljavno blagoslovi, tako namreč, da se morejo pred njim v resnici dobivati odpustki pravega križevega pota v Jeruzalemu.

Svetega Tomaža Akvinskega

Razlaganje Gospodove molitve „Očenaš.“

(Konec).

29. Ako ne odpustimo svojim dolžnikom, tudi nam ne bo odpuščeno.

Glede tretjega je vedeti, da je od naše strani potrebno, da odpustimo svojim bližnjim razžaljenje, ki se nam je storilo; zato se pravi: „kaker tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom“; drugači nam Bog ne bi odpustil. „Človek človeku hrani jezo, in od Boga prosi zdravila?“ (Sir. 28, 3). „Odpustite, pa se vam bo odpustilo,“ (Luk 6, 37). In zato se samo v tej prošnji pristavlja pogoj, ko se pravi „kaker tudi mi odpuščamo“ i. t. d. Če torej ne odpustiš, ti ne bo odpuščeno. Pa bi vtegnil reči: Jaz bom rekel, kar je spred, namreč odpusti nam, ono, namreč kaker tudi mi i. t. d. bom pa zamolčal. Torej Kristusa prevariti skušaš? Ali gotovo ga ne prevariš. Zakaj Kristus, ki je to molitev naredil, se tistega dobro spominja, zato ga ni mogoče prevariti. Torej če praviš z ustmi, izpolni se s srcem. Pa vprašanje je, ali ima tisti, ki ni sklenil bližnjemu odpustiti, reči „kaker tudi mi odpuščamo“ itd.? Videti je da ne, ker bi legal. Ali reči se mora, da ne laže, ker ne moli v svoji osebi, temuč cerkve, ki se ne moti, in zato se stavi prošnja v množini. Pa vedeti je, da se odpušča na dva načina. Eden je doveršenih, da namreč razžaljenec prosi žalivca. „Išči mir“ (Ps. 33, 15). Drugi je sploh vseh; k temu so zavezani vsi, da namreč odpuste temu, ki prosi odpuščanja. „Odpusti bližnjemu, kite je poškodil in potem se ti bodo rešili grehi, ko boš prosil“. (Sir. 28, 2). Iz tega izhaja druga blaženost: „Blaženi miloserčni.“ Milosercečnost namreč stori, da se vsmilimo svojega bližnjega.

VII. Šesta prošnja :

In ne vpeljaj nas v skušnjavo.

30. Kaj je skušnjava.

So neketeri, ki, čeravno so grešili, vender želijo doseči odpuščenje grehov; zato se spovedujejo in kesajo, ali vender ne obračajo vsega prizadevanja, ki bi ga morali, na to, da ne bi zopet padli v grehe. In to ni primerno, da namreč od ene strani človek objokuje svoje grehe, ko se jih kesa, od druge strani pa kopiči, za kar se bo jokal, ko greh dela. In zato se pravi: Vmite se, čistite se, bodite itd. (Iza. 1, 16.) In zato nas je učil Kristus v prejšnji prošnji, kaker je bilo gori rečeno, prositi odpuščanja grehov; v tej nas pa uči prositi, da bi se mogli varovati grehov, da bi namreč ne bili napeljevani v skušnjavo, po kateri bi padli v grehe, in to ko pravi: In nas ne vpelji v skušnjavo. O tem je trojno vprašanje. Pervič, kaj je skušnjava; drugič, kako je človek skušan in od koga; tretjič, kako se reši skušnjave.

O prvem je vedeti, da skušati ni nič drugega kaker poskušati. Zato je skušati človeka to kar poskušati njegovo čednost. Poskuša se pa čednost človekova, na dva načina po tem kaker dvojno zahteva čednost človeka. Eno je, da dela dobro, drugo, da se varuje hudega. „Ogiblji se hudega in delaj dobro (Ps. 33, 15.) Poskuša se torej čednost človekova včasih glede na to, da dela dobro, včasih pa glede na to, da se zderžuje hudega. Glede prvega se poskuša človek, ali je pripravljen za dobro, kaker da se posti in kaj takega. Tedaj je namreč tvoja čednost velika, keder si pripravljen h dobremu. In na ta način Bog včasih poskuša človeka, ne kaker bi mu bila skrita čednost človekova, temuč, da jo vsi spoznajo, da se dá vsem za zgled. Tako je skušal Bog Abrahama (1. Mos. 22, 2) in Joba (1, 12). In zato Bog dostikrat britkosti pošlje pravičnim, da, ko poterpežljivo prenašajo, na dan pride njih čednost in v čednosti rastejo. Skušava vas Gospod vaš Bog, da bi bilo očitno, ali ga ljubite, ali ne. (5. Mos. 13, 3). Tako torej Bog skuša, spodbadajoč h dobremu.

31. Skušnjav trojni vzrok. Pervi je lastno meso.

Glede družega se poskuša čednost človekova z napeljevanjem k hudobnemu; in če se dobro vstavlja in ne privoli, tedaj je čednost človekova velika; če se pa človek vda skušnjavi, tedaj ni čednost človekova nobena. Na ta način pa ni nihče skušan od Boga, ker, kaker se pravi: Bog ni skušnjavec k hudemu in on nikog ne skuša. (Jak. 1, 13). Temuč skušan je človek od svojega mesa, od hudiča in od sveta. Od mesa na dva načina. Pervič, ker ga meso spodbada k hudemu. Meso namreč zmirom išče svojega razveseljevanja, kajpada mesenega, v katerem je dostikrat greh.

Keđor se namreč zadržuje v mesenih razveseljevanjih, zanemarja duhovne reči. Vsaki je skušan od svoje poželjivosti. (Jak. 1, 13). Drugič skuša meso odtezajoč od dobrega. Zakaj duh, kar je od njega, se vedno razveseljuje v duhovnih dobrotah, toda meso obtežujoč ovira duha. Telo, ki je strohljivo, teži dušo. (Modr. 9, 15.) Imam namreč dopadajenje nad Božjo postavo po notranjem človeku; vidim pa drugo postavo v svojih udih vpirajočo se postavi mojega duha in kojetnika me deržečo v postavi greha, ki je v mojih udih. (Rim. 7, 22). Pa ta skušnjava, namreč mesa, je jako težka, ker je naš sovražnik, namreč meso, z nami sklenjen in, kaker pravi Boecij, ni nobena kuga zmožniša da škoduje, kaker domač sovražnik, in zato je treba čuti zoper njo. Čujte in molite, da ne pridete v skušnjava. (Mat. 23, 41).

32. Drugi vzrok skušnjav je hudič.

Hudič jako močno skuša. Zakaj ko jo meso potlačeno, vstane drugi, namreč hudič, ki imamo veliko bojevanje zoper njega. Nam se ni vojskovatizoper meso in kri, ampak zoper poglavarstva in oblasti, zoper gospodovavce tega temnega sveta. (Ef. 6, 12). Zato se tudi pomenljivo imenuje skušnjavec. Ali vas ni morda skušal tisti, ki skuša. (1. Tes. 3, 5). Pri svojem skušanju pa dela jako prekanjeno. On namreč kaker dober vojvoda vojske, ki oblega kakov grad, prevdari slabosti tistega, ki jih

hoče napasti, in od tiste strani, kjer je človek bolj slab, ga skuša. In zato skuša glede tistih napak, h katerim so ljudje, ko so potlačili meso, bolj nagnjeni, kaker glede jeze, prevzetnosti in drugih duhovnih napak. Vaš zopernik, hudič, hodi okoli kaker lev, ki tuli in išče, koga bi požerl. (1. Pet. 5, 8). Dela pa dvoje hudič, ko skuša, ker ne svetuje precej tistemu, ki ga skuša, kaj očitno slabega, temuč kaj takega, kar je na videz dobro, da ga vsaj v samem začetku s tistim nekoliko odverne od njegovega poglobitnega namena, ker ga potlej lažje zapelje v greh, da ga je le nekoliko odvernil. Sam satan se spreminja v angelje luči. (2. Kor. 11, 14). Potem ko ga je zapeljal v greh, ga pa tako priveže, da mu ne da vstati od grehov. Kite njegovih jéder so zapletene. (Job. 40, 12). Tako torej dvoje dela hudič, ker prevarja in prevárjenega v grehu zaderžuje.

33. Tretji vzrok skušnjav je svet.

Pa tudi svet na dva načina skuša. Pervič s prevelikim in nezaderževanim hrepenenjem po časnih rečeh. Korenina vsega hudega je namreč lakomnost. (1. Tim. 6, 10). Drugič po preganjavcih in trinogih sè strašenjem. Tudi mi smo s temo obdani. (Job. 37, 19). Vsi, ki hočejo pobožno živeti v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje terpeli. (2. Tim 3, 12). Ne bojte seteh, ki telo v more. (Mat. 10, 28.) Tako je torej jasno, kaj je skušnjava in kako je človek skušan in od koga.

34. Kako se skušnjav rešimo.

Nadalje moramo gledati, kako se človek reši. O tem je treba vedeti, da nas Kristus uči prositi, ne da ne bi bili skušani, ampak da ne bi bili peljani v skušnjava. Zakaj, če človek skušnjava premaga, zasluži krono, in zato se pravi: V veliko veselje si štejte, moji bratje, keder padete v mnogotere skušnjave. (Jak. 1, 2). Tako tudi: Blažen mož, ki prestane skušnjava, ker bo skušen prejel krono življenja. (Jak. 1, 12). In zato uči prositi, da ne bodimo peljani v skušnjava po privoljenju. Skušnjava naj nad vas ne pride druga ko človeška. (1. Kor.

10, 13). Zakaj, skušan biti je človeško, privoliti je pa hudičevsko. Pa, ali Bog napeljuje k hudemu, ker pravi: In ne vpeljé nas v skušnjavao? Pravim, da se govori o Bogu, da napeljuje k hudemu po pripuščanju, koliker namreč zavoljo mnogih grehov odtegne človeku svojo milost in, ko je ta odtegnjena, pade človek v greh, in zato pojemo: Ko bo omagala moja moč, ne zapusti me, Gospod. (Ps. 70, 9). Vlada pa človeka, da ni zapeljan v skušnjavao, po gorečnosti ljubezni, zakaj vsaka ljubezen, če še tako majhina, se more vpreti vsakemu grehu. Velike vode ne morejo pogasiti ljubezni. (Vis. pes. 8, 7). Tako tudi po luči razuma, s čemer nas uči o tem kar je storiti, ker je kaker pravi modroslovec, vsaki grešnik neveden. Razumnost ti bom dal in učil te bom. (Ps. 31, 8) To pa je prosil David, ki je rekel: Razsvitli moje oči, da kje smertno ne zaspim, da kje moj sovražnik na poreče, vžugal sem ga. (Ps. 12, 4). To pa imamo po daru razumnosti. In ker, ko ne privolimo v skušnjavao, serce ohranimo čisto, o čemer: Blaženi čistega serca, ker bodo oni Boga gledali (Mat. 5, 8), zato pridemo od tod h gledanju božjemu, h kateremu nas pripelji.

VIII. Sedma prošnja.

Temuč reši nas od hudega.

35. Bog rešuje na štiri načine od zopernosti tega sveta.

Gori nas je Gospod učil prositi odpuščanja grehov in kako se moremo ogibati skušnjav; tukaj uči pa prositi ohranjenja pred hudim. In ta prošnja je splošna zoper vse hudo, namreč grehe, bolezni in britkosti, kaker pravi sv. Avguštin. Pa ker se je že govorilo o grehu in skušnjavi, je govoriti zdaj o drugem hudem, namreč o vseh zopernostih in britkosti tega sveta, od katerih Bog rešuje na štiri načine. Pervič, da britkost ne zadene, pa to se poredkoma primeri, ker svetniki na tem svetu britkosti uživajo, ker, kaker se pravi: Vsi, ki hočejo pobožno živeti v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje terpeli. (2. Tim. 3, 12). Vender Bog včasih komu privoli, da ga ne tare hudo, keder ga namreč pozna ko slabega in da se ne more vpirati, kaker zdravnik slabemu bolniku ne daje silnih

zdravil. Glej, odperl sem pred teboj vrata, katerih nihče ne more zapreti, ker imaš majhino moč. (Razod. 3, 8). V domovini pa bo to splošno, ker ne bo tam nihče potert. Iz šestih nadlog, namreč sedanjega življenja, ki se loči v šest starosti, te bo rešil, v sedmi te ne bo nič hudega zadelo. (Job. 5, 19). Ne bodo več lačni, ni žejni. (Razod. 7, 16). Drugič, rešuje keder v britkostih tolaži. Zakaj, ke bi Bog ne tolažil, človek ne bi mogel prestajati. Nezmerno smo bili stiskani čez našo moč. (2. Kor. 1, 8). Pa, kateri tolaži ponižne, je tudi nas potolažil, Bog. (Tudi tam 7, 6). Po obilnosti bolečin v mojem sercu so tvoje tolažbe razveseljevale mojo dušo. (Ps. 93, 10). Tretjič, ker stiskanim toliko dobrega stori, koliker izročijo pozabljivosti hudega. Ponevihti delaš mirno. (Tob. 3, 22). Tako se torej ni bati stisek in nadlog tega sveta, ker se lahko prenašajo tako zavoljo primešane tolažbe, kaker zavoljo kratkosti. Naša sedanja kratka in lahka nadloga nam pripravlja neizmerno visoko večno čast, ketera vse preseže (2. Kor. 4, 17), ker se iz teh pride v večno življenje. Četrtič, ker se skušnjava in nadloga spremeni v dobroto in zato ne pravi: Reši nas od nadloge, temuč od hudega, ker so nadloge svetnikom za krono in od tod prihaja, da so nadlog veseli: Ne samo stem pa, temuč hvalimo se tudi z nadlogami, ker vemo, da nadloga poterpežljivost prinese. (Rim. 5, 8). Ob času nadloge odpuščaš grehe. (Tob. 3, 13). Rešuje torej Bog hudega in nadlog, spreminjajoč jih v dobro, kar je znamenje največe modrosti. Zakaj modremu gre hudo obračati v dobro, in to se godi po poterpežljivosti, ki se ima v nadlogah. Zares se ostale čednosti poslužujejo dobrega, poterpežljivost pa slabega, in zato je samo v hudem, to je v nadlogah, potrebna. Razumnost moža se spoznava po njegovi poterpežljivosti. (Preg. 19, 11). In zato nas nagiblje sveti Duh po daru modrosti, da prosimo, in po tem pridemo do zveličanja. In kateremu namerja mir, ker imamo po poterpežljivosti mir tako v srečnem kaker v nasprotnem času In zato se imenujejo mirni sinovi božji, ker so Bogu podobni. Kaker namreč Bogu nič ne more škoditi, tako tudi njim ne, ker niti sreča, niti nesreča, in

zato blaženi mirni, ker se bodo otroci božji imenovali. (Mat. 5, 9). Amen je splošno poterjenje vseh prošanj.

P. L. H.

VSAKDANJI KRUII.

12. Za mesec december — gruden.

1. Veliko delo našega posvečevanja nastaja, raste, ter se vzderžuje živo po vsakdanjem zbiranju duha in po vzdihljeh.

2. O kako koristno in ljubeznivo je ono pravilo: Vse delati le, da bi Bogu dopali, in njemu prepuščati vso skerb za nas!

3. Tudi pri najmočnejših skušnjavah ni greha, ako volja ne privoli; nežnost je božjega ljubivca, da onemu daje terpeti in boriti se, keterega ljubi, ne da bi mu dal vedeti, da ga ljubi.

4. Ne razločuj, je li oseba od osebe svetejša, zakaj zunanost slepi; morda je oni v očeh božjih najsvetejši, ki je v očeh sveta najmenj.

5. Hočeš li najlažji način dospeti do čednosti? Izvoli si izmej mnogih enega vodnika, ki bodi učen, razumen, ljubezniv.

6. Hočemo drago prodajati in poceni kupovati, keder bližnjega zavoljo majhnih reči dolžimo, sebe pa zavoljo velikih opravičujemo.

7. V svojo družbo izvoli malo, a dobrih, poštenih ljudi: malo, ker je težko z mnogimi izhajati; dobrih, ker je lahko, da te hudobni pokvarijo; poštenih, da si ohraniš čast in dobro ime.

8. Pobožna duša mora biti čista na rokah, ustnih, očeh, ušesih, na vsem telesu.

9. O kako lepo je pogledati osebo, ki je odluščena od vsaketerere navezanosti, kateri so enako prijetna vsa opravila kaker tudi veselje in žalost, in ki je pripravljena za vsako vajo čednosti in ljubezni, ki je zmirom popolnoma zadovoljna, če se godi le volja božja.

10. Kader prihaja terpljenje nad te, misli, da te gleda Bog z očetovskim očesom, da te opazuje, kako znaš zanj terpeti, in volji njegovi se podvreči.

11. Ne bodimo tako radovedni, da bi hoteli vse vedeti, pa tudi ne kako nepazljivi, da bi ne vedeli, kar se tične našega izveličanja.

12. Ne smemo preveč zahtevati: Ob enem hoteti zasluženje Goljgate z veseljem Tabora, in morda celo dopadajenje božje z dopadajenjem sveta.

13. En očenaš, moljen pazljivo in pobožno, je veliko več vreden, kakor njih mnogo pa v naglici in iz navade izrečenih.

14. Zunanja spodobnost se raztega na troje: na obleko, na obnašanje, na besede. Obleka bodi po stanu, ne da bi se je veselil; obnašanje bodi lahkotno brez lahkomišljenosti; besede prijudne brez ošabnosti.

15. Ni stanu, ki bi ne imel tudi nejevolje, britkosti, neprijetnosti, in vendar bi radi skoraj vsi, da bi svoj stan spremenili, ako izvzameš one, ki so vsi vdani v voljo božjo.

16. Bog ljubi duhove, ki so tako priprosti kakor otroci; te vodi po svoji dopadljivosti; ne tako velikih in zvitih duhov.

17. Grehov zoper čistost se je lažje ogibati kakor ozdravljati jih.

18. Dokler živiš, boš imel zmirom marisikaj popravljati; bodi miren in pripravljen, da se pred Bogom ponižaš, ter si zmirom prizadevaj, da se v čem poboljšaš.

19. Keder hočeš kaj velikega storiti, naj ti bo zmirom pervo, da se ponižaš, in da samemu sebi ne zaupaš; potlej se verzi v naročaj božji, in terdno veruj, da se ti bo ž njegovo milostjo vse posrečilo.

20. Največa korist naši duši ni v tem, da veliko mislimo na Boga, ampak da ga zelo ljubimo.

21. Glede posta hodimo srednjo pot: ne preveč in ne premalo; zakaj ako se nam telo preveč debeli, bi ga ne mogli nositi, ako nam je pa presuho, nas ne more več nositi.

22. Pridigar (in to velja o vseh, ki delajo za bližnjega) je lahko dosti učen, ako le ne želi, da bi bil učenejši videti, kakor je res.

23. Ne pritožuj se pri slabih osebah zavoljo krivice, ki ti jo delajo, ali zavoljo svoje žalosti. zakaj pogostoma ti tak pogovor ne bo nič koristil, slabim pa bo škodil.

24. Glej, da vsaki dan bereš kaj iz dobrih bukev, kar te bo podučevado in pa izpodbujalo.

25. Učimo se od Jezusa v jaslih, da je sleparstvo, obmana, laž vse, kar nam svet kaže velikega.

26. Nič bolj ne raztresa in ne kazi serca, ki hrepeni po pravi pobožnosti, kakor nestánovitnost duha, prenehavanje ali opuščanje začetega življenja.

27. Pobožne vaje naj te ne motijo v opravilih. Naj ne bojo tako dolge, da bi vtrujevale duha, ali nadlegavale one, ki s teboj žive.

28. Čemu so ti tolikanj pri sercu časti in prednosti, ker časti in veljave nigdar prej ne dobiš, kakor če jih zaničuješ.

29. Ne upaj lastni sodbi: oblečena je z meglo lastne napih-njenosti.

30. Nezaupljivost, ki jo imaš v samega sebe, je dobra, dokler je na podlagi zaupanja v Boga: Ako ti dela pa nemir, verzi jo precej od sebe proč, ker je največa vseh skušnjav.

31. Kako hudo bo očitanje na smertno uro za našo vest, ko bomo videli veliko število pomočkov in naukov, ki so nam bili dani v naše posvečenje, ki smo jih pa tako malo rabili! To bo največa bolečina, ki jo bomo terpeli v tistem trenutku.

X — P. H. M.

Greh.

Častitljivi V i a n e y je tako-le učil o grehu: Greh je trinog Boga in razbojnik duše. Greh nam odterže nebesa in nas verže v pekel. In mi ga ljubimo! O nespamet! Ako bi to dobro prevdarili, bi tako sovražili greh, da ga ne bi nigdar več ponavljali.

Oh kako smo nehvaležni! Volja božja je, da naj bomo enkrat srečni v nebesih, in edino zato nam je on dal svoje zapovedi.

Zapovedi božje so velike in mnoge. Kralj David je bil v nje tako zaljubljen, da jih je imel za svoj dragocenejši zaklad. Bog toraj želi našo srečo, in mi je nočemo! Gremo daleč od njega ter se izročamo hudiču! Bežimo od našega prijatelja ter se damo v roke trinogu... Grešimo in se v blato pogreznemo; in keder smo v tej luži, se ne vemo kako iz nje rešiti! Ako bi šlo

za naše imetje, bi vže znali škodo popraviti, ali keder gre za rešitev duše, takrat obtičimo v blatu....

Gremo k spovedi z glavo vso zmešano od velike sramote. Spovemo se, kar moči hitro. Pravi se, da mnogi hodijo k spovedi ali malo se jih spreoberne. In to je res, ker malo jih je, kateri se spovedavajo s pravim kesanjem. In zakaj to? Zato, ker se ne pomisli. Poskusi reči tistemu, kateri dela ob nedeljah in zapovedanih praznikih, pijancu ali nečistnici: „Za božjo voljo, kaj si storil, kaj si storila? Križal ali križala si Kristusa!“ Čudili se bodo tvojim čudnim besedam, in nič drugega, in zakaj? Zato, ker ne pomislijo! Oh, ke bi mi v resnici premišljevali, kaj je greh, nam ne bi bilo mogoče grešiti. In res, kaj nam je Bog slabega storil, da ga hočemo zopet ymoriti, njega ljubeznjivega našega Odrešenika? Oh, ke bi grešniki, keder gredo greh delat srečali Kristusa, kaker ga je srečal sv. Peter, ter bi jim rekel: „Grem, od koder greš ti, zato da me bodo še enkrat križali!“

Svetniki so dobro razumeli neizmerno ražaljenje, katero grešnik Bogu dela. Neketeri so celo življenje objokovali svoje grehe, kaker sv. Peter. Sv. Bernard je zdihoval: „Gospod, Gospod! jaz sem te na križ pribil!“ Z grehom zaničujemo Kristusa, zopet ga križamo!

Oh kako velika škoda je pogubljenje duš, ketere je Kristus odkupil s tolikim terpljenjem.... Kaj nam je slabega on storil, da mi tako z njim delamo?...

Oh kako smo nespametni! Bog nas kliče in mi bežimo od njega! On hoče, da ga ljubimo, mi pa darujemo svoja serca hudiču. Dragoceni čas, keterega nam daje k zveličanju, žalibog, tako strašno zlorabimo! Pregarjamo Boga s tistimi rečmi, ketere nam je daroval, da mu služimo!

Ako bi mi pogledali sv. križ, keder ražalimo Boga, bi slišali glas Kristusov: „Toraj tudi ti se družiš z mojimi sovražniki? Zopet me hočeš križati?“ Povzdignite oči h križanemu Zveličarju in recite: „Glej ceno, katero je dal moj Gospod za popravljanje mojih grehov!“... En Bog, kateri je prišel na svet ko žertev za naše grehe, ta terpeči in vmirajoči Bog, zakaj li je vzal na se breme toliko pregreh!... Pri pogledu na križ razumemo hudobijo greha in sovraštvo, katero moramo imeti do njega.

Poglejmo zdaj, kako bi se dalo poboljšati naše življenje... Škoda! Gospod Bog nam bo rekel na smertno uro: „Zakaj si

me razalil, mene, kateri sem te toliko ljubil?... Žaliti tako dobrega Boga, kateri nam ni nič drugega storil ko dobro!... Zadovoljiti hudiču, kateri nam ne more storiti ko zle!... O nespamet! Kaj ni velika neumnost, namestu vže na tem svetu vživati raj v božji ljubezni, združiti se raje s hudobo in si služiti pekel! Oh to je nerazumljivo, to se ne more zadosti objokati!

Grešniki nočejo čakati božje obsodbe, po kateri bode združeni za vekomaj s peklenskimi hudobami: sami se vže zdaj obsojajo. Človek vže na tem svetu na neki način sluti raj, pekel in vice. Vice so v duši, ketera ni še popolnoma sebi vmerla; pekel je v sercu brezbožnih; nebesa v sercih popolnoma združenih z našim Gospodom in Zveličarjem Jezusom Kristusom.

P. H. R.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo: Vč. p. Ambrož Mandeljč, mašnik kapucinskega reda v Gorici, † 25. listopada; č. p. Vincencij Praznik, mašnik 1. reda sv. Frančiška, † 30. listopada v Kamniku; br. Alojzij Križan, klerik 1. reda sv. Frančiška, † v 17. letu svojega življenja 27. listopada pri nas na Kostanjevici; rajni udje 3. reda skupščine goriške: vč. g. Jurij (Frančisek) Kokelj, vikar v Ternovem, Jozefa (Katarina) Filipič iz Ravnice, Katarina (Bernardina) Cepic iz Vedrijana; dobske: Matija (Frančisek Seraf.) Povše iz Podstermca, Lucija (Rozalija) Medvešek iz Jelenj, Terezija (Frančiška) Logar od Sv. Križa, Frančiška (Marija) Gerčar iz Moravč, Tomaž (Fr. Seraf.) Jakoš z Berda, Frančisek (Jozef) Fakin iz Tehaboja, Marjeta (Marija) Seme s Primskovega, Lucija (Brigita) Tomažič iz Podstermca, Apolonija (Marija) Medvešek z Berinjeka, Jozefa (Marija) Tomažič iz Podstermca, Marija (Elizabetha) Jeretin iz Polšnika; št. Rupertske: Marija (Alojzija) Rajner.

Nadalje se priporočajo: neka zapuščena žena z otroci, da bi ji Bog pomagal ter jo rešil iz hude stiske, da bi mogla dobiti svoj denar od ljudi in poplačati svoje dolžnike; J. L., da bi mu ljubi Bog na priprošnjo Marijino podelil spet toliko zdravja, da bi mogel svoje stanovske dolžnosti vestno opravljati; F. R. za pomoč v hudih dušnih in telesnih skušnjavah; J. P. priproča svojega sinu, ki je zbolel pri vojakih, in sam sebe za pomoč v silnih notranjih serčnih britkosti; J. K. v Z. sebe in svojo družino v raznih dušnih in telesnih potrebah; neka bolna tretjerednica; neka žena svojega bolnega moža; neki mož v velikih dušnih težavah; neka mati sinu in hčer; neka žena za rešenje iz hudih stisek, neka oseba za neko milost; neka druga za spreobrnjenje; neka deklica, da bi spoznala svoj poklic.

mlè'st, sè'st, s'è'č, strè'č, tlè'č, vlè'č, klè't, žè't, né'st, plè'st, prè'st, trè'st, lé'č, pé'č, té'pst, sku'pst, do'l'pst, to'l'č, ču't, bi't, bri't, kri't, li't, mi't, pi't, ri't, vi't, vpi't in tako vseh trajnih glagolov na -iti, ki imajo v sedanjem času -i: budi't, gosti't, jezi't, kosi't¹⁾ itd.

11. Prislovni deležnik sedanjega časa na -é: gledé', gredé', klečé', ležé', mižé', sedé', stojé'.²⁾

12. Opisni deležnik v moškem in srednjem spolu v edinstvu in vseh treh spolih v dvojstvu in množstvu: bi'l³⁾, bilô'; bila', bilé'); bili', bilé', bila'. Predlog poteza naglas h sebi: do'bi'l, do'bi'lô, do'bi'la itd. pridô'bi'l, pridô'bi'lô itd. V vseh ostalih dva- ali trizložnih primerih je v srednjem spolu edinstva in vseh spolih dvojstva in množstva naglas na predposlednjem zlogu: bra'l, bra'lô; bra'la, bra'lé; bra'li, bra'le, bra'la. V sestavah s predlogi ostaja naglas nespremenjen: obra'l, obra'lô itd. Tako: cvár'l, dár'l, mâr'l, (v)pár'l, (za)tár'l, (za)vár'l, (o)zár'l, žà'r'l, da'l, pla'l, sca'l, spa'l, zva'l, žga'l, (na)čé'l, (ot)é'l, klè'l, (za)pé'l, (za)té'l, (o)žé'l, pé'l, plé'l, bri'l, (iz)li'l, pi'l, vi'l, (v)ži'l, (za)su'l. Tako, ako nimajo predloga pred sebo, tudi: ár'va'l, daja'l, jema'l, klj'úva'l, kova'l, plj'úva'l, sèja'l, smèja'l, snova'l, súva'l, ščúva'l in blizu vsi glagoli na -iti, ki imajo v sedanjem času -i: budi'l, gosti'l, jezi'l, kosi'l itd. Predlogi spred h sebi potezajo naglas: zá'r'va'l, zá'r'valô, izda'ja'l, izda'jalô⁴⁾, nasmé'ja'l, nasmé'jalô, zbu'di'l, zbu'dilô, razjé'zi'l,

¹⁾ Kosit (travo.) kó'sit (jò'st zjutraj ali opoldne.)

²⁾ Rabi se ta oblika le pri naštetih iniransit. glag., ki imajo v 3. mn. os. sed. časa -é' ali -o' : gredó', klečó' itd.; gledé' je od gledéti (ne od glédati). Oblike, ki se vtepljejo v novejšem času v knjige: pléšé, kupé, kujé itd. v resnici v naši slovenščini niso mogoče. V 3. os. mn. se je reklo nekdaj: pléše, kupújo, vérujo, prédo, klíčo itd., deležnik bi bil: pléše, kupúje, véruje, prédo, klíče, ali to je 3. os. ed; deležnik more biti torej le: pléšoč, kúpújoč, vérujoč, prédoč, klíčoč ali pa: plesa'je kúpova'je, vérovaje, klíca'je (ali klícaje?) Da se sedanjsko deblo v potrebi slobodno nadomešča z nодоločniškim, kaže tudi že stara slovenščina, kjer je imperfekt besédovaaše navadna oblika poleg redke besédujaaše (iz besédujaaše). Prim. §. 20. na koncu.

³⁾ Ž.: bila', kratki naglas je ostal na poslednjem zlogu, dasiravno je predposlednji bil nekdaj dolg, prim. hrv. bi'la, in stáblô, súknô, jáče, četárták, kúpáče, tãrpét, hrv.: stá'blo, sú'kno, já'je, četvrták, kú'pac, tré'pjet.

⁴⁾ To bi bila v dv. prava ženska oblika, ki je pa nisem slišal; v mojem kraju se govori namestu nje mn. bilé'. Piše se bili, kar ni čisto napak, ako se bere bilô (pač pa je čisto napak bilí, kakor bi vtegnil najberž brati vsaj Dolenjec); tudi namestu bilô', bila' itd. se govori pogostoma okrajšano: bilô, bila, ali celo brez naglasa: bilô, bila.

⁵⁾ Izda'jeno, izda'ja'tl, izda'ja'l, izda'ja'la, izda'jalô je doveršen glagol (mit dem Ausgeben fertig sein) k nedoveršnemu: da'jem, daja'tl, daja'l, daja'la, daja'lô; nasproti: izda'jam, izda'jati, izda'ja'l, izda'jati, izda'jalo je nedoveršnik k izda'm (n. pr. knji-

razjé'zilo, pokô'sil, pokô'silò itd. Prav tako se povdarja, dasi ni sestavljeno: pu'stil, pu'stilo, morebiti vsled doveršnega pomena, in: govô'ril, govô'rilò, ker ima za zlog več. V sestavi je pričakovati: (od)gô'voril, (od)gô'vorilò, ali zdaj se povdarja skoraj da le (od)govô'ril, (od)govô'rilò, pač pa ima pooblačit' se: poô'blačilò se je. Pričakovati bi bilo tudi: veselil, veselilò, ali govori se menda le: veselil, veselilò, pa: razvesé'li'l, razvesé'li'lò.)

13. Deležnik preteklega časa na -v, -vši: pu'sti'v'iti²⁾; dobi'v'si, zgubi'v'si, proda'v'si, imenova'v'si(?)³⁾.

(Dalje prih.)

go, časopis). V poslednjem primeru se pri nas menda povsod govori izdajam, ne kakor v hrv. izdajem.

¹⁾ Dalm. ima še „odgovoril“, „odgovoril“, t. j. odgô'voril, odgô'vorilil (I. Sam 1. Luk. 9 b) tako tudi: razve'selil, obe'selil, (Ivan. 2. l.) Na Goriškem pa povdarjajo: govori'l, razjezi'l, zamori'l itd. in celo tukajšnji pesniki si dovoljujejo ta Kranjcu neprijetni provincializem.

²⁾ Prim. o p'ar'til'v'ne'sti.

³⁾ Deležnikov na -vši jaz nisem slišal od priprostih ljudi, razen morebiti skri'v'si. Da bi se bili govorili kedaj neketeri z ' neketeri z ' na predposlednjem zlogu, kakor jih Valjavec po opisnem določniku žensk. sp. razločuje, to se meni ne zdi prav verjetno, herzaščina kaže le' (Mažur.: bi'v'si, bra'v'si, pi'tav'si, imeno'vav'si; Daničič: ču'v'si, toináv'si, pi'sáv'si, kupo'váv'si). Kjer je imel nedoločnik prvotno na predpredzadnjem zlogu naglas, tam bi bil vtegnil tak ostajati tudi v tem primeru: vidé'ti: vidé'v'si (Dan. vidjé'v'si), poklé'knú'ti: poklé'knú'v'si.

Nove knjige.

Igre in pesmi za otroška zabavišča in ljudske šole. Uredil Ivan Mercina, učitelj na c. kr. deški vadnici v Gorici. V Ljubljani. Izdala in založila „Družba sv. Cirila in Metoda.“ 1893. — Cena 60 kr.

Nevesta Kristusova ali podučna in molitvena knjiga za pobožne krščanske device. Poslovanil B. Bartol, župnik, Štati natis. V Ljubljani, 1884. Založila Katoliška Bukvarna. — Cena v usenju 1 gl. 24 kr. sò zlato obrezo 1 gl. 7) kr.

Ura moliti in častiti Jezusa v vednem čiščenju prosv. Rešnjega Telesa. V Ljubljani. Založila Kat. Bukvarna. Cena broš. 12 kr., terdo vezani 20 kr.

Gluhonemi. Zgodovina in sedanja metoda njih vzgojevanja. Spisal Anton Rudež, učitelj v goriški gluhonemici. 25 slik. V Gorici 1894. Tiskala in z. „Goriška tiskarna“ A. Gabršček. Cena 1 gl. 50 kr., po pošti 10 kr. več. Dobi se p i vseh goriških knjigoteržeh.

Vse te knjige priporočamo primerno njih namenu. Veselimo se zlasti prve in poslednje, ne le ko del dveh nam prijaznih gospodarstev učiteljev goriških, temuč zlasti ko znamenitega napredka v slovenskem slovstvu.

Cvetje z vertov sv. Frančiška.

XIV. tečaj.

Ker je, hvala Bogu, s tem zvezkom 13. tečaj dovršen, prosimo zopet vse drage bravce in prijatelje, naj se kolikor mogoče v kratkem oglašijo glede naslednega 14., ki ga želimo s pomočjo božjo z novim letom začeti. Cena ostane dosedanja. Da ne bo zmešnjave, pa prosimo, naj se ne pošilja naročnina tiskarnici, temuč naravnost „Opravništvu Cvetja v Gorici.“